

Egy évtizedes együttműködés csomópontjai, eredményei

Az MTA Regionális Kutatások Központja és a Paksi Atomerőmű között több mint tíz éve alakult ki az együttműködés, amely 2006-tól vált igazán erőssé. Az azóta eltelt időszakot két hároméves keretszerződés (2006-2008, 2009-2011) és mintegy húsz tanulmány fémjelzi. A tanulmányok témái az Atomerőmű (részben a Duna-Mecsek Alapítvány) igényei és az RKK tudásbázisának metszéspontjaiban formálódtak.

Az atomerőművek környezetbe való integrálódását, a „kritikus” környezettel való hatékonyabb együttműködés lehetőségeit több, egymással gyakran összefüggő, egymásra épülő kutatás során próbáltuk feltárni. Megfogalmaztuk azokat az aktív eszközöket, melyek erősítik ezen vállalatok társadalmi-, gazdasági-, térségfejlesztő szerepvállalását, melyek végső soron elősegítik a nagyvállalat gazdasági hatékonyságát, valamint környezetének elégedettségét. Különösen fontos ez akkor, ha az érintett nagyvállalat olyan fejlesztésbe, beruházásba kezd, amely fokozott érdekkonfliktusokat okozhat a társadalom különböző csoportjai között. A kutatási irányok fókuszában bár a nagyvállalat és környezetének kapcsolata állt, így az Atomerőmű számára készített tanulmányok többsége - közvetlenül vagy közvetve - ehhez a kérdéskörhöz kapcsolódott, de kutatásaink spektruma ennél szélesebb volt.

Segítettük az Alapítvány **pályázati rendszerének** kialakítását, az atomerőmű által érintett térségek **fejlesztési koncepcióinak** megalkotását. Érintettük az **energiapolitika és a regionális versenyképesség** összefüggéseit, hiszen a modern gazdasági térben a területi versenyképesség alapjait egyre inkább a verseny és együttműködés együttesével leírható gazdasági hálózatok biztosítják. Ez hálózatosodás az energiaiparban is megfigyelhető. Összefoglaltuk az e téren prognosztizálható változásokat, áttekintettük, miként válhat a nukleáris ipar, egy atomerőmű jelenléte a régió iparosodásának fontos tényezőjévé, generálójává. Külön kutatásban vizsgáltuk a finnországi kommunikáció és társadalmisítási folyamatok sikerének hátterét.

Nagy figyelmet szántunk a **nukleáris ipar társadalmisításának** vizsgálatára. E kutatásunk alapvetően a kommunikáció kapcsán fogalmazott meg javaslatokat, majd ennek folytatásaként foglalkoztunk nagyvállalatok és atomerőművek társadalmi felelősségvállalásának elméleti és gyakorlati kérdéseivel. Számunkra is izgalmas volt a **magyar társadalom nukleáris energiához fűződő attitűdjeinek** – interjúkra és kérdőívekre épülő – vizsgálata, amely megalapozta későbbi tanulmányainkat.

Kutatásaink sokrétűségét jelzi, hogy fagy külön foglalkoztunk az atomerőmű, mint sajátos **turisztikai** vonzerejének fejlesztésével, egy energiapark megvalósításának koncepcionális elemeivel.

Az együttműködés fontos hozadéka, hogy a 2009-től készülő tanulmányaink közül több már a bővítés társadalmi-gazdasági hatásait vizsgáló **Lévai-projekt** részeként született. Kutatásaink eredménye a **projekt-térség lehatárolása** is. Végül két egymásra épülő tanulmányban mutattuk a **nagy volumenű beruházások gazdasági-társadalmi hatásait**, s rajzoltunk fel egy problématerképet, amelyekre mindezek alapján a paksi beruházás kapcsán érdemes odafigyelni.

Reméljük, hogy azok a tapasztalatok, amelyeket intézetünkben felhalmozódtak ez alatt az évtizedes együttműködés alatt, a jövőben is felhasználhatóak lesznek. Bízunk benne, hogy a számunkra is tanulságos, új információkat hozó munkákat az Atomerőmű is használni, hasznosítani tudja.